

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۲/۱۲/۱۹

عبدالغفور لبوال

بنه شیان په لوی لاس مه پردي کوی!

هغوی چې د «غربي فرهنگ» تر نامه لاندې د «تمدن» او نومهالیو علمي پرمختگونه ارزښتونه د کرکې په ډبرو ولي، نه لويديځ (غرب) پېژني او نه هم د فرهنگ په مانا پوهیږي.

ایفون يې په لاس کې وي، لپټاپ ته ناست وي او ولسواکي، د بيان ازادي، ټاکنې، جمهوریت او د بنځو زدکړې د (غربي فرهنگ) تر سرليک لاندې ښکني.

له پخوا زمانې راپه دېخوا، بیا په تېره، د نړيوالتيا Globalization په زمانه کې هيڅه يوازې ختيز (شرقي) نه دي او هيڅه هم بشپړ لويديز (غربي).

دا پولې ډېرې پخوا رنگې شوي دي.

د لرغونو يونانيانو تر ټولو ستر خدايگوتی (زئوس) نومېده، ده خپل نوم له هيندي اساطيرو پور کړی و. په زرو هيندي اساطيرو کې يې (ديو - ديوس) خدای ته ويل، همدا په يونان کې زئوس او په روم کې ژوپيټير شو. د لمر اروپايي خدايگوتی هماغه د منځني ختيځ او زاړه مسوپوتاميا (ننني عراق) شمش دی. شرقي مسيح و عيسويت د غربي فرهنگ سرچينه ده او له توکميز پلوه اروپاييان ځانونه آرین گني، چې له ځينو سپينو بوميانو سره گډ شوي دي. لويديز تېرپوه «شارون ترنر» باور لري، چې په (انگلو- ساکسون) کې ساکسون ساکان (اسکيتان) دي او دا سکه د پښتنو د تره زامن کيږي.

يوناني فيلسوفي عربي او مسلمانو حکيمانو وژباړله او بېرته يې اروپا ته ورمعرفي کړه.

د اوسنی تکنولوژي ۹۰ سلنه فيزيکي توليدات په چين، جاپان، کوريا او اندونيزيا کې جوړیږي او دا شرقي (آسيایي) هېوادونه دي.

د نړۍ تر ټولو ستره ديموکراسي هيندوستان ده او د اسلامي نړۍ تر ټولو باثباته ديموکراتيک نظامونه په ماليزيا و اندونيزيا کې واک لري. دا يو هم لويديز هېوادونه نه دي.

د جامو ډول تر هرڅه وړاندې په اقليم پورې اړه لري او ورو - ورو په فرهنگ بدليري، په خورا لرغوني مصر کې بنځو تي نه پټول او سرونه يې خرييل، تيکری او لونگي هيندوستاني اصل لري او يو روايت داسې هم دی، چې خورا لرغونو عربو سوداگرو د هيندوستان له جنوبي څنډو څخه د لونگي د تړلو عادت حجاز ته وړی، ځکه په شگلنو گرمو سيمو کې ورته اړتيا وه. لنگ د گرمو سيمو جامه ده، چې د پښو منځ ته هوا ورننوځي او چسپ پتلونونه د لاندې او سور اقليم اړتيا وه...

ديموکراسي او جمهوريت يوازې د نومونو په بڼه له زاړه يونان و روم څخه اخيستل شوي گڼل کيږي، مگر تر دې زړه بومي ولسواکي او انتخابات په جرگه يې بڼه په هيندوستان و اريايي تمدن، چيني تهذيب او غرنيزو پښتنو کې تجربه شوي دي.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خبر و لولئ

افغاني فرهنگ له بنوونځيو د نجونو شرل نه دي. افغاني فرهنگ لنډی، کاکړی غاړې، د ملي هینداری نکلونه، هزارګي فولکلور، بامیاني دمبوره و چاربیټی، اتن، قرصک، سنگردی، دوبیټی، قابلې، اوزبېکي غالی و ګڼ پاولیدار دي، چی باید وساتل شی. افغاني فرهنگ یعنی لوګري موسیقي، بدخشي غیچک او د آدم خان رباب.

د نړی اوسنی تمدن، پوهه، تکنولوژي، فیلسوفي، جمهوریت، ولسواکي، ټاکنې او ټولنیز اړیکي نه د شرق دي، نه د غرب بلکی د ټول بشریت دي.

لویدیزوال اوبه څښي او ډېرې یې څښي، وایي روغتیا ته ګټه لري. مور هم باید ډېرې اوبه وڅښو، چی روغتیا ته مو ګټه لري، دا له کافر لویدیځ څخه تقلید نه، بلکی روغتیایي تجربه ده.

هر هغه څه چی زموږ ټولنیز ژوند سوله ییز کوي، هر ټولنیز قرارداد چی د واک شخړه له منځه وړي، هره تکنولوژي، چی ډوډی بودولای شي او هر هغه سیاسي سیستم چی مور ته کور، برېښنا، اوبه، خواړه، جامې، بنوونځی او پوهنځي راکولای شي باید راخپل یې کړو، دا هرڅه د هیچا نه دي، دا هرڅه د ټولو دي.

بنه شیان په لوی لاس مه پردي کوی.